

เทศน์เช้า วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ นี้อุตสำหรับชวนชวากันมาไง อุตสำหรับชวนชวากันมาเพื่อบุญกุศลของเรา เวลาบุญกุศลของเรา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสธรรม วิชา ๓ บุญเพนิวาสนุสติญาณ นั้นนะมันมีการสร้างสมอย่างนั้นมา มีการสร้างสมอย่างนั้นมา เห็นใหม่ เวลาเกิดเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เขาดูเลขขนาดไหนก็ยังมี ความปรารถนา ไปเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย มันต้องมีฝั่งตรงข้ามที่ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย

ถ้าไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย นั่นคือความคิดนะ ก็ความคิดเหมือนเรานี้แหละ ความคิดเหมือนเราที่เราสร้างอำนาจวาสนาบารมีมา เราจะคิดบวกไป คิดบวก คิดพยายามชวนชวากัน คิดจะทำคุณงามความดี คุณงามความดีเพื่อหัวใจของเราไป

แต่ถ้าเป็นเรื่องกิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันน้อยเนื้อต่ำใจ มันออดมันอ่อน ทำไมเรามีมันทุกขมันยากขนาดนี้ ทำไมคนอื่นเขามั่งมีศรีสุข ทำไมคนอื่นเขามีความสะดวกสบายขนาดนั้น ทำไมเราไม่เป็นอย่างนั้น ทำไมเราไม่เป็นอย่างนั้น

เขาเป็นอย่างนั้นเพราะจิตใจของเขาสูงส่ง จิตใจของเขาแสวงหาอย่างนั้น แต่ของเรา มันทุกข์มันยากๆ มันทุกข์มันยากก็กิเลสตัณหาความทะยานอยากไป เห็นใหม่ เวลาเกิดมาในชาติปัจจุบันนี้ ในชาติปัจจุบันนี้เวลาเกิดมามีกายกับใจๆ ใจ เวลาคนมีความสุขความทุกข์มันเกิดมาจากหัวใจ

เวลาคนที่มีปัญญา อย่าทำร้ายหัวใจ อย่าทำร้ายความรู้สึก

มันทำร้ายความรู้สึก เขาไม่ได้ทำเรานะ เราเห็นคนเขาเบียดเบียน คนเขาทำลายกัน เราเห็นแล้วเราก็เศร้าใจนะ ดูสิ เวลาเขารังแกสัตว์ เวลาไปตีหมาเขาทีหนึ่ง ใจโฮ! ในใจเขี่ยมันด่ากันและเลยนะ เขาทนไม่ไหว นี่ไง มันทำร้ายความรู้สึก มันทำลายหัวใจของคนนะ ถ้ามันทำลายหัวใจของคน ด้วยสติด้วยปัญญาเราถึงไม่ทำอย่างนั้น ถ้าไม่ทำลายหัวใจของคน ไม่ทำลายหัวใจของคนต้องเอาใจกันตลอดใจใหม่ จะต้องคล้อยตามเขาไปใจใหม่

ก็เพราะว่าเราอ่อนด้อยอย่างนั้นไง เราถึงเป็นเหยื่อไง พอความเป็นเหยื่อ มีแต่คนมาเสนอผลประโยชน์ๆ แล้วผลประโยชน์ก็ผลประโยชน์จอมปลอม ไม่ใช่ความจริงใจ ถ้ามันเป็นความจริง เราไม่ทำลายหัวใจของใคร แล้วเราก็ไม่ให้ใครทำร้ายหัวใจของเราด้วย

เวลาเราพูดเมื่อก่อนที่มีปัญหากัน เขาบอกหลวงพ่อกำลังทำอะไร

ก็ทำให้พวกเอ็งเอาหัวใจของเอ็งไว้ในอกเรานี้ไง อย่าเอาหัวใจเราไปฝากไว้กับใคร หัวใจของเราเอาไว้ในร่างกายเรานี้ ถ้าเอาไว้ในร่างกายเรานี้ มันต้องมีกาลามสูตร ไม่ใช่อย่างนั้นๆ เขาพูดนะมันพูดหน้าไหว้หลังหลอก ต่อหน้าก็พูดอย่างหนึ่ง ลับหลังก็ทำอย่างหนึ่ง ทั้งต่อหน้าและลับหลัง เราไว้ใจไม่ได้ นี่ปากหวานกันเปรี้ยว

เวลาปากหวานกันเปรี้ยวนี้เป็นเรื่องโลก ทีนี้เวลาพูดอย่างนี้ไม่ใช่พูดให้ระแวงกันนะ เราไม่ระแวงใครทั้งสิ้น แต่ อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน บุญมันคืออะไร คุณสิ โยมมาใส่บาตรกันนี้เสียสละๆ ขึ้นมา เสียสละออกไป พระเอาไปหมดเลย แล้วเราได้อะไร หัวใจใจ หัวใจที่เรากลับมาจากบ้าน เราปรารถนามาเสียสละ มาทำบุญกุศลของเรา ถ้าบุญกุศล สิ่งนี้ได้เสียสละออกไป เสียสละออกไปให้มันขาด มันขาดที่ไหน มันขาดที่หัวใจนี้ไง

เวลาคนจีนเขาพูด ไหว้เจ้ายังได้กิน ทำบุญเสียเปล่า ทำบุญเสียเปล่า

ไหว้เจ้าจะได้กิน เวลาเขาไหว้เจ้าแล้ว มันมีนะ บังเอิญมันมีคนทีโพธาราม เขาบอกว่าเป็นสารทขนมจ้าง แล้วเข้าขึ้นเขาก็บังเอิญใส่ขนมจ้าง ใส่บาตรไปสององค์ แล้วเขาก็เอาขนมจ้างไปไหว้ศาลเจ้าพ่อกวนอู พอไหว้ๆ อยู่ คนข้างๆ ขึ้นเลย แบบเจ้าเข้าเลย “กูได้กินไอ้สองลูกนั่นนะ กูได้กินไอ้สองลูกนั่นนะ”

แล้วเขาก็มาเล่าให้เราฟัง “กูได้กินไอ้สองลูกนั่น” ตอนเข้าขึ้นมาเขาใส่บาตรไปสองลูกสุดท้ายแล้วเขาก็ไปไหว้เจ้า พอไหว้เจ้าๆ อยู่ คนข้างๆ ขึ้นเลยนะ “กูได้กินแค่สองลูกนั่นนะ นี่ไม่ได้กินๆ” นี่มันยืนยันอย่างนั้น นี่เขาพูด นี่พูดถึงว่าประสบการณ์ของคนที่เขาเล่าให้ฟัง

แต่ความจริงของเราๆ เราไหว้เจ้า มันก็เป็นความกตัญญูของเขา เป็นวัฒนธรรมของเขา เขาทำคุณงามความดีของเขา เขาเช่นไหว้ของเขาอย่างนั้น ก็เขาเช่นไหว้ก็เพื่อเคารพบูชาของเขา แต่มันโดยข้อเท็จจริง กาลามสูตรๆ

แต่เวลาเราใส่บาตร เราใส่บาตรผู้ทรงศีล พระเป็นศากยบุตรพุทธชินนโรส เป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เราใส่ได้บาตรภิกษุขึ้นไป ภิกษุนั้นเขาบิณฑบาตเลี้ยงชีพด้วยปฐพีแข็ง สิ่งนั้นเขาก็เอาไว้เลี้ยงชีพของเขา ไอ้เราเสียสละไปแล้วมันก็ขาดไป บุญกุศลมันอยู่ตรงนี้ อยู่ตรงเจตนาที่ เวลามันให้ไปแล้วมันไม่ได้กลับมา สิ่งที่ให้กลับมา มันก็เหมือนกับเราไปให้ใครแล้วเราไปดึงกลับมา ดึงกลับมา ด้วยอยากให้

นี่พูดถึงเวลาบอกว่า ทำบุญเสียเปล่า ทำบุญเสียเปล่าไป

ทำบุญไม่เสียเปล่าหรอก เราไม่ทำลายน้ำใจต่อกัน น้ำใจมันยิ่งใหญ่มากกว่าสิ่งที่เราจะเสียสละนี้ไปไง แต่ใจมันยิ่งใหญ่มากกว่า แต่มันโดนกิเลสตัดทอนความทะยานอยากครอบงำไว้ของกูๆ ให้อะไรไม่ได้เลย กูหามาด้วยความมั่นคงของชีวิตใจ แล้วไม่ให้ใครเลย

เราหามาเพื่อความมั่นคงของชีวิต เราก็ได้มั่นคงแล้ว เราก็ได้ใช้ปัจจัย ๔ แล้ว สิ่งที่เราเสียสละนี้เสียสละเพื่อหัวใจดวงนี้ไง เสียสละเพื่อหัวใจดวงนี้ได้ฝึกฝนมาไง ด้วยเจตนาไง เจตนาได้ทำบุญมันได้เสียสละออกไป มันพัฒนาหัวใจขึ้นมาไง หัวใจยิ่งใหญ่ขึ้นมา ยิ่งใหญ่ขึ้นมา มันมีกำลังของมันขึ้นมาใช่ไหม เราเกิดเป็นคนๆ เป็นคนที่มันจะเจริญ มันเจริญที่นี้ไง เจริญที่หัวใจเห็นใหม่

คนที่เขาเรียบบร้อยของเขา คนที่เขาสงบเสงี่ยมของเขา เขานิ่งของเขา ก็เพราะหัวใจของเขา มันยิ่งใหญ่ง ใจคนที่มันเร้าร้อน มันแสดงออกไง นี่มันแสดงออกอย่างนั้น

นี่ไง เราไม่ทำลายหัวใจของคน เราไม่ทำลายน้ำใจของคน ไม่ทำลายให้กระทบกระเทือนใครทั้งสิ้น แต่เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราลงใจในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ถ้าเราลงใจในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งทีเวลามนุษย์เกิดมา มีการพลัดพรากเป็นที่สุด มันต้องเกิดต้องตายทั้งนั้นนะ แล้วสิ่งไม่ตายๆ มันมาจากไหน ถ้ามาจากไหน มันต้องฝึกหัดที่หัวใจนี้ไง เวลาเกิด เวลาตาย อะไรเกิดอะไรตาย ปฏิสนธิจิตมันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วปฏิสนธิจิตมันอยู่ที่ไหน

เวลาอยู่ที่ไหน เวลาเราประพฤติปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ท่านจะคอยชี้แนะ คอยชี้แนะคอยชี้แนะ พอคอยชี้แนะ เวลาที่ปฏิสนธิมันเกิดขึ้น เวลาครูบาอาจารย์ที่ว่าหลวงปู่มันท่านดูๆ ท่านดูกิเลสไป ท่านดูความหลงผิดของเราไป ถ้าดูความหลงผิดแล้วมันจะโง่โง่ปฏิบัติกัน มันจะมาโง่กันอยู่นะ มันไม่ได้ไง มันก็ต้องด้วยเหตุผล ด้วยข้อเท็จจริงไง เวลาอย่างนี้รัก

หลวงตาท่านพูดถึงหลวงปู่มัน กลัวไหม กลัว กลัวมาก แต่ก็เคารพมาก

กลัวนะ กลัวเพราะอะไรล่ะ กลัวเพราะว่าเราไม่รู้ว่ากิเลสของเรามันครอบงำหัวใจเราแล้ว ใจ แล้วไม่รู้ว่าเมื่อไหร่มันจะไปเป็นขี้กลากไปลามท่านไป กลัวนะ กลัวกิเลสของเรา กิเลสในหัวใจของเรามันอยู่กับเราอยู่แล้ว มันย่ำยีหัวใจของเราขนาดไหน มันก็เรื่องของกิเลสในใจเราใช่ไหม แต่ถ้ากิเลสในหัวใจของเรามันจะถูกลามออกไปสร้างเวรสร้างกรรมนะ กลัว กลัวตรงนี้ กลัวกิเลสของเรามันทำลายเราอยู่แล้ว โดยธรรมชาติมันทำลายเราอยู่แล้วแหละ มันอยู่ในนั้นตลอด

แล้วแหละ แล้วกลัวจะไปกระทบกระเทือนท่านไง เวลากระทบกระเทือนท่านต้องระวัง เวลาระวังขึ้นมา กลัว เวลากลัวใหม่ กลัว ทั้งกลัวทั้งรัก รักมาก รักมากเพราะอะไร

เวลาเราอาบเหงื่อต่างน้ำนะ มันไม่มีใครเคยมาดูแลเราเลย แต่นี่นะ เราจะอาบเหงื่อต่างน้ำท่านก็บอกทุกอย่าง เวลาเรามีสิ่งใดที่หนักอกหนักใจ ท่านก็เออลงให้ เวลาสิ่งใดที่มันอยู่บนหัวใจที่มันเหยียบย่ำ ท่านก็ผ่อนคลายให้ ท่านดูแลให้ แล้วใครมันทำได้ละ พ่อแม่ครูบาอาจารย์ เห็นไหม

อย่างของเรา พ่อแม่ พ่อแม่ก็ด้วยความผูกพัน โช้ทองทองคล้องใจ โอ้โฮ! มีลูกขึ้นมา โอ๊ยเลย เพราะมันผูกพัน ลูกก็เกิดมาด้วยเวรด้วยกรรม สิ่งใดร้องให้เออ ร้องให้บีบคั้นเออ เวลาอยากได้ ดิ้นรน พ่อแม่ก็ต้องแสวงหามาให้ นี่ไง นี่มันเป็นผลของวิญญูฯ นี่พ่อแม่

แต่พ่อแม่ครูจารย์ พ่อแม่ครูจารย์ท่านก็ดูแลรักษานะ เวลาหลวงปู่มัน เวลาสิ่งใดขาดแคลน ท่านหามา เวลาคุณนี่คุณาคุณเลย แต่เวลาจะเจือจาง ให้ท้ายแถวก่อน เพราะท้ายแถวมันเป็นคนด้อยโอกาส พอด้อยโอกาส สิ่งใดให้มาสิ่งนั้น

เวลาหลวงตาท่านแจกผ้าๆ ไร อู๊ย! จะให้เขาหมดๆ แล้วหลวงปู่มันท่านไม่ได้

ไม่ได้ไม่เป็นไร หัวหน้า หัวหน้าไม่เป็นไร หัวหน้าไม่เป็นไร

สุดท้ายแล้วเขาก็หามาให้ นั่นมันช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ สมัยที่ท่านอยู่ในป่า มันไม่มีหรอก ชาวบ้านยังขาดแคลนเลย แล้วพระจะเอาอุดมสมบูรณ์มาจากไหน พระไม่มีความอุดมสมบูรณ์จากปัจจัย ๔ แต่อุดมสมบูรณ์ในหัวใจไง มันมีความสุขอยู่ตลอดเวลา วิมุติสุขมันสุขในหัวใจ วิหารธรรม มันมีความสุขของมันอยู่แล้ว

ไร้สาระ ของภายนอกไร้สาระมาก แต่ของเรา เราจะฝึกหัวใจของเรา มันก็เกิดจากสิ่งที่ไร้สาระนี่แหละ สิ่งที่มีมันเก็บไว้มันบูดมันเน่านี่แหละ แต่เราเจตนาเสียสละของเรา เสียสละของเราให้หัวใจเรามันมั่นคงขึ้นมา ถ้าหัวใจเราไม่มั่นคงขึ้นมา เราจะไม่ทำร้ายความรู้สึกของใคร เราจะไม่ทำร้ายหัวใจของใคร หัวใจของเรามันก็ทุกข์ยากพอแรงอยู่แล้ว หัวใจของเรา เห็นไหม เพราะเราเห็นภัยในวิญญูสงสาร เพราะเราเห็นภัย เห็นมันมาทำลายหัวใจของเราอยู่ตลอดเวลา เราพยายามจะฝึกหัดของเราไป

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ไม่ให้มีที่พึ่งใดๆ เลย เวลาสิ่งที่พึ่งภายนอก ที่พึ่งภายนอกนี้ คุณสิ เขาเคารพบูชากัน เขาอ่อนน้อมบูชากันนั่น นั่นเป็นวัฒนธรรมของเขา

แต่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทวดา อินทร์ พรหมมาฟังเทศน์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในวัฏฏะนี้มาฟังเทศน์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในวัฏฏะนี้มีแต่ความทุกข์ความยาก มาขอความช่วยเหลือจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วมันจะมีสิ่งใดเป็นที่พึ่งล่ะ

แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมาจากไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมาจากโคนต้นโพธิ์ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั่งอยู่โคนต้นโพธิ์นั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช้วิชา ๓ ใช้วิชา ๓ ปราบปรามกิเลสในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นตัวอย่าง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยไว้ให้เราฝึกฝน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานนะ “ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด”

แล้วเวลาบริษัท ๔ เราบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เราก็ไม่ประมาทในชีวิตของเราไง ชีวิตของเรา เราเกิดมา เกิดมาด้วยอริยทรัพย์ เกิดมาด้วยความเป็นมนุษย์ที่มีคุณค่า มีคุณค่า มีสิทธิเสรีภาพด้วยความเป็นมนุษย์ไง จะทำมาหากินอย่างไรก็ได้ ด้วยมีสติปัญญาไง แต่ทำมาหากินมันขาดตกบกพร่องขึ้นมาก็มีแต่ความน้อยเนื้อต่ำใจไง เวลามันขาดตกบกพร่องบกพร่องในหัวใจนั่นไง

ถ้าบกพร่องในหัวใจ เราพยายามมีสติปัญญาถมให้มันเต็มขึ้นมา ทำสมาธิสมาธิ มันเต็มแล้ว จิตที่สมาธิสมาธิเป็นหนึ่ง ไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น ไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น

คือว่าพาดพิงมันเป็นทางออก พอดทางออก กิเลสตัดทอนความทะยานอยากมันก็กระตุ้น มันพาดพิงในอารมณ์ความรู้สึก อยากได้นู่น อยากได้นี้ อยากให้เขาเคารพนับถือบูชาไปทั้งหมดเลย มันพาดพิงไปทุกเรื่องเลย แล้วมันก็ลากไปทุกๆ เรื่องเลย พุทโธๆ จนมันเป็นอิสระของมัน มันไม่พาดพิงอะไร มันเป็นอิสระ พอเป็นอิสระ นี่ไง นี่คืออะไร นี่คือหัวใจของเราละ

ที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ให้เคารพบูชาสิ่งใดทั้งสิ้น เวลาเราเป็นชาวพุทธ นับถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไม่ถือมงคลตื่นข่าว ไม่ถืออะไรทั้งสิ้น ไม่เชื่อใครทั้งสิ้น เชื่อแต่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

แล้วทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ในปัจจุบันนี้ก็ทำดีเต็มที่เลย แต่ดีเพราะเรามีสติไง ดีเพราะเรามี สติสัมปชัญญะใช้ใหม่ เราระลึกได้ว่าอะไรดีอะไรชั่วไง ถ้าเราเป็นมนุษย์ เราเป็นสุภาพบุรุษ เราก็ รู้ได้บาปบุญคุณโทษ แต่ทำไมเวลาคนเขาทำ คนเขาทำบาปบุญคุณโทษ ทำไมเขาทำแต่กรรม ชั่วให้หัวใจของเขาละ เขาทำอย่างนั้นละ เพราะเขาเห็นประโยชน์เฉพาะหน้าไง

แต่ของเรา เรามีสติปัญญาใช้ใหม่ เราทำไม่ได้ เราทำแต่ในปัจจุบันนี้ก็ทำลายเขาแล้ว ทำลายน้ำใจของเขา เวลาทำลายน้ำใจของเขา เวรกรรมมันเกิดที่ไหน ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เรา ทำแล้วเราปฏิเสธได้ใหม่ เราปฏิเสธไม่ได้หรอก เราทำสิ่งใดไปแล้วเราจะปฏิเสธสิ่งนั้นไม่ได้ กรรมมันต้องให้ผลแน่นอน

กมฺมพณฺณํ กมฺมปฏิสรณํ กรรมเป็นเผ่าพันธุ์ กรรมเป็นที่พึ่งอาศัย การกระทำนั้นจิตได้ทำ แล้ว จิตมีเวรกรรมอยู่แล้ว ถ้าจิตมีเวรกรรมอยู่แล้ว สิ่งนั้นมันผูกพันกับจิตนั้นไปแน่นอนแล้ว ถ้าแน่นอนแล้ว เวียนว้ายตายเกิดในวัฏฏะมาแล้ว เวลาทำดีๆ ทำดีในปัจจุบันนี้ไง พอทำดีใน ปัจจุบันนี้เราก็กว้าง ทำดีต่อเรื่อยๆ ไป ทำดีเพื่อความดีนะ

ถ้าทำความดีเพื่อความดี อย่างหลวงปู่มั่นเราเนี่ย เวลาหลวงตาท่านพูด เราสะเทือนใจนะ เวลาพูดถึงทางโลกนะ เศษคน คือไม่มีใครดูแลเลย เศษมนุษย์เลย แต่ถ้าพูดถึงธรรมะ สุดยอด ยิ่งใหญ่

เศษมนุษย์ หมายถึงว่า อยู่ในป่าในเขาไง อยู่เฉพาะเรา ดูลิ ดูพวกชาวเขา เขาอยู่ของเขา เขามีความสุขใหม่ แต่ถ้าเขาอุดมสมบูรณ์ของเขา เขามีความสุขของเขาเนาะ นี่ก็เหมือนกัน ถ้าอยู่ แบบทางโลกนะ ถ้าเป็นทางธรรมนะ ยิ่งใหญ่ๆ นี่ไง ถ้ามันความยิ่งใหญ่นะ มันเกิดจากไหนละ เกิดจากหัวใจนี้ ถ้าหัวใจจะอยู่ที่ไหนมันก็ยิ่งใหญ่นั่นแหละ ไปอยู่ดีก็อยู่ร้าน

เวลาท่านเทศน์ประจำ ไปอยู่คอนโดมิเนียม ๕๐๐ ชั้นนู่นนะ ไปโอดโอยอยู่บนนั้นนะ แต่ถ้า คนมีความสุขอยู่โคนไม้มันก็มีความสุข อยู่ที่ไหนก็มีความสุข ถ้ามันมีความสุขในหัวใจดวงนี้ ถ้า หัวใจดวงนี้มันเห็นถึงความรู้สึกหัวใจของเรา มันเห็นคุณค่าของใจนะ

ถ้าเห็นคุณค่าของหัวใจแล้ว เราจะทำลายคนอื่นได้อย่างไร เราจะทำให้คนอื่น กระทบกระเทือนได้อย่างไร มันทำคนอื่นกระทบกระเทือนไม่ได้ เว้นไว้แต่ครูบาอาจารย์ท่านจะ ดัดแปลงใจ การดัดแปลงแก้ไข ต้นไม้ถ้ามันคดมันงอ โบราณเขา เขาอยากได้แอก เขาก็เอาไป ดัดกอไผ่จนได้แอกมาใช้ เขาดัดกอไผ่ให้เป็นแอกเอามาไถนาได้ เขาใช้ดัดเอานะ ใช้เวลาแล้วดัด จากกอไผ่ นี่ถ้าไม่มันคด เราจะต้องการให้ไม้มันตรงใช้ใหม่ มันก็ต้องตากต้องตากใช้ใหม่

หัวใจของคนก็เหมือนกัน หัวใจของเรามันคดมันงอ ครูบาอาจารย์ท่านถากท่านถาง ท่าน เป็นครูบาอาจารย์ ท่านมีหุมีตานะ ท่านถากท่านถางได้ ท่านเป็นช่าง

ไอ้ที่ไม่ใช่ช่างยิ่งถากยิ่งเสี้ยน ทำลายทั้งนั้น ของที่จะดีทำให้มันเสีย แต่ครูบาอาจารย์ทำของเสียให้เป็นของดี ของมันเสีย ของที่คนอื่นเขาไม่ใช่ ของที่ไม่มีประโยชน์ ท่านพลิกแพลงขึ้นมา ทำให้มันดีขึ้นมา

ไอ้ของเรา ของดีๆ ทั้งนั้นนะไปทำให้มันเสียหาย ไปทำให้เขากระเทือนใจ ไปทำให้เขามีความน้อยเนื้อต่ำใจใจ นี่เวลาการกระทำ การกระทำมันทำอย่างนั้นนะ มันขาดสติสัมปชัญญะ ไง กาลเทศะ ควรไม่ควร

คนเราเกิดมามีกายกับใจๆ นะ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดถึงนะ พูดถึงน้ำใจที่สุด เวลาครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติ หลวงตาท่านพูดเลย ไม่มีสิ่งไหนมีค่ากว่าหัวใจของคน ท่านบวชบั้นของท่าน เราเห็นแล้วเราก็เศร้านะ อายุเป็น ๑๐๐ ปีแล้วยังต้องไปโปรดสัตว์ๆ ท่านบอก ก็ไปเอาหัวใจของคน ไปเอาหัวใจของคน ที่ไปนี่ไปเอาหัวใจของคน

อย่างพวกเรานะ ถ้าใครมีสติสัมปชัญญะนะ ได้เห็นสมณะ ได้สมณะที่ ๑ สมณะที่ ๒ สมณะที่ ๓ สมณะที่ ๔ เราแค่ได้เห็นสมณะก็เป็นมงคลชีวิตแล้ว ถ้าเป็นพวกเรา ถ้าได้สติสัมปชัญญะนะ เราได้เห็นสมณะนะ มันก็เป็นมงคล

ดูสิ พระสารีบุตรเห็นพระอัสสชิ ตามไปฟังธรรมพระอัสสชิได้เป็นพระโสดาบันนะ ได้เห็นสมณะนี้เป็นมงคลชีวิตเลยนะ แล้วท่านทศนะทศนาให้เราได้เห็นได้ทำ ไปเอาหัวใจของคน ท่านเสียสละทั้งนั้นเลย เสียสละเพื่อบุญกุศลใจ หัวใจของคนที่ได้เห็น ได้สัมผัส ได้ประโยชน์ นั้นนะ แล้วจิตใจดวงนี้ต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ให้ได้บุญมาอย่างนั้นนะ ท่านทำเพื่อหัวใจชาวโลกทั้งนั้นเลย นี่เวลาครูบาอาจารย์ท่านเป็นธรรมๆ นะ

แต่ถ้ามันยังไม่ใช่หน้าที่ เราไม่ควรไปทำลายน้ำใจเขา อย่าทำลายหัวใจของคน อย่าทำลายหัวใจให้มันสะเทือน แต่ถ้าไม่ทำลายหัวใจให้มันสะเทือน เวลาใครมาหา “หลวงพ่อบุญหรือยัง หลวงพ่อบุญหรือยัง”

ไอ้คุณนี่เพื่อเป็นความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ดัดแปลงให้มันเข้าสู่สู่สัจจะ เหมือนพูดเมื่อกี้นี้ว่าเราเห็นพระที่เขากระฉับกระฉ่าง เวลาอย่างนี้ไม่ใช่ประชดประชันนะ เขาทำเพื่อเขาๆ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าหัวใจที่มันเป็นจริงแล้วนะ หนึ่ง หนึ่ง พอมันนิ่งแล้ว ยิ่งนิ่งยิ่งมีความสุข ไอ้ที่ยังฟุ้งซ่านอยู่มันแสดงออกทั้งนั้นนะ

ฉะนั้น มันเป็นหน้าที่ไฉ เราอยากจะนั่งเต็มทีเลย ไม่อยากจะพูดหรืออก แต่อยู่กับหลวงตานะ ท่านบอกเลย ไม่มีใครทำหน้าที่แทนเราได้ เพราะว่าอะไร เพราะว่าท่านมีคุณธรรมในใจ อัน

นั่นนะเป็นฐิติจิต อันนั้นนะเป็นน้ำอมตธรรม อันนั้นนะมันเป็นประโยชน์ แล้วคนอื่นมันไม่มีตรง
นั้น ทำไม่ได้หรอก ถ้ามันทำไม่ได้มันก็ไม่เป็นประโยชน์ไง แต่ถ้ามันทำได้มันก็เป็นประโยชน์

ถ้าเราทำได้อย่างนั้น เราคิดอย่างนั้น เราให้เห็นใจกัน เราคิดว่าให้เห็นใจกัน ใจเขาใจเรา
ใครๆ ก็อยากมีความสุขนะ เกลียดความทุกข์กันทั้งนั้นนะ เราก็เหมือนกัน อย่าไป
กระทบกระทั่งกันให้มันเป็นความเศร้าหมอง เรามีสิ่งใดเจือจางกันได้ เราเจือจางกัน ให้เห็น
คุณค่าของน้ำใจต่อกัน ทำเพื่อบุญกุศล ทำเพื่อบุญกุศล ราบรื่นดีงามไง ถ้าทำอย่างนั้นแล้วทุก
อย่างมันดีงาม ดีงามมันก็ดีงามมาที่เรา

ถ้าสังคมเขาร่วมเย็นเป็นสุข ถ้าที่ไหนมีความสามัคคี มีความรักกัน ทำสิ่งใดประสบ
ความสำเร็จทั้งนั้นนะ ถ้ามีความขัดแย้งกัน มีสิ่งใด มันมีเบื้องหน้าเบื้องหลัง ถ้าเบื้องหน้า
เบื้องหลัง เราโยนทิ้งไป เพราะเรากำลังมาฝึกมาตัดแปดลงตน

ในโอกาสของชีวิตนี้ นะ ตั้งแต่เกิด แล้วชีวิตนี้มีการพรากเป็นที่สุด เวลาตายไป ใครจะได้
สมบัติมากน้อยแค่ไหน ทำสิ่งใดไว้ในโลกนี้ เวลาตายไปบุญกุศลติดหัวใจดวงนั้นไป เอวัง